

Bölüm 5

REKREASYON ALANLARININ KONUT GELİŞİMİNE ETKİSİ: GÖKSU PARKI ÖRNEĞİ

**Hüseyin Melih ÖZDEMİR¹
Halil HADİMLİ²**

GİRİŞ

Rekreasyon kelimesi dilimize yabancı dilden geçmiştir. Genellikle boş zaman kavramıyla beraber kullanılan “recreaiton” kelimesinin kökeni Latince’dir. Latince “recrestio” kelimesi yenilenme, yeniden yaratılma manalarında kullanılmaktadır (Karaküçük, 2008:59). Başka bir tanımla rekreasyon kelimesi insanların zaman içerisinde değişime uğrayan veya bozulan fiziksel ve ruhsal sağlığını kendi zevkine göre gerçekleştirdiği aktiviteler sonucunda yeniden düzeltmesidir (Özkan, 1983). TDK’na göre rekreasyon insanların boş vakitlerinde eğlenmek ve spor yapmak için kendi istekleriyle katılmış oldukları etkinliklerdir (TDK, 2022).

Sanayi Devrimi sonrasında kent ve kentleşme kavramlarının önemi ortaya çıkmaya başlamıştır. Sanayileşmenin yaygınlaşması sonucunda üretim faaliyetleri ve tüketim alışkanlıklarında değişiklikler meydana gelmiştir. Bunun neticesinde kent kavramı gerçek anlamına kavuşurken kentlerde yaşayan insanların yaşam koşulları da değişkenlik göstermeye başlamıştır (Uygur & Özkan, 2022:71). Kent yerleşmelerini sadece konutlar, çarşı ve pazarları olan alanlar olarak düşünmek yanlıştır. Kentler bünyesinde barındırdığı nüfusun sağlık, eğitim, ulaşım ve rekreasyon alanları gibi temel insani ihtiyaçlarına cevap verebilmelidir (Boyacıgil, 2003). Kentin kalabalık ve stresli yaşantısında insanların fiziksel ve ruhsal açıdan dinlenip, yenilenebilecekleri rekreasyon alanlarının bu yönden önemi büyüktür. Kentleşmenin artmasıyla beraber, iklimsel bozulmalar, plansız kentleşme, yeşil alanların sayıca ve büyüklük olarak azalması, rekreasyon alanlarının azalması gibi sosyal, ekonomik ve fiziksel bazı sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Akbernia & ark., 2015:4214).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi, huseyin.melih@marmara.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-3508-6118

² Dr.Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi, halilhadimli@akdeniz.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0871-5591

mahalle sınırları oluşturulurken birden fazla mahalleye bölünerek ayrılmıştır. İmar planları çerçevesinde planlı bir şekilde apartman tipi konut yapımı ile büyümüştür. Bu alandaki gelişme Göksu Parkı'nın yapımı ile hızlanmıştır. Çünkü artık günümüzde büyük kentlerde yaşayan insanlar kentin gürültüsünden kaçmak, dinlenmek, yürüyüş yapmak, temiz hava almak vb birçok nedenden dolayı bu imkanları sunabilecek sosyal donatıların var olduğu sahaları tercih etmektedirler. Hatta günümüzde gelişmiş kentlerde yapılan site tarzı konutlarda gerekli imkanların büyük bir kısmı yapıların içerisinde yapılmaktadır. Konutların içerisinde uygun alanlarda yüzme havuzu, yürüyüş parkuru, spor salonu gibi eklentiler yapılmaktadır ve bu tarz yapılar daha fazla tercih edilmeye başlanmıştır.

Araştırma sahasını oluşturan Göksu ve Şehit Osman Avcı mahallelerinde, rekreasyon alanı olarak düzenlenen Göksu Parkı'nın yapımı sonrasında konut sayısının değişimi incelenmiştir. 2000-2023 yılları arasındaki 23 yıllık bir periyot değerlendirmeye alınmıştır. 2003 yılında Göksu Parkı'nın yapımı sonrasındaki konut sayısındaki artış gözlemlenmiştir. 2000 yılında Göksu Mahallesi'nin günümüz sınırları dahilinde 41 adet bina mevcuttur. 23 yıl içerisinde Göksu Mahallesi'nde konut sayısında %682,9'luk büyüme meydana gelmiştir. Şehit Osman Avcı Mahallesi, 2000 yılında 191 adet konuta sahiptir. 2023 yılına kadar konut sayısında %134,5'luk büyüme gerçekleşmiştir.

2003 yılı öncesinde Göksu Parkı'nda yer alan gölet, Susuz Gölü olarak adlandırılmaktaydı. Mevsim geçişlerinde yağış ve sıcaklık değerlerinin değişim göstermesine bağlı olarak su seviyesinde yükselme ve çekilme gösteren bu göl etrafında boş arazilere sahipti. İnsanların etrafında piknik yapmak için geldiği bir alan durumundaydı. Çevre düzenlemesinin yapılması sonrasında sahanın çehresi değişmiştir. Arsa ve konut fiyatlarında artış gerçekleşmiştir. Ayrıca Ankara kent merkezindeki nüfusa da hizmet veren bir rekreasyon alanı haline gelmiştir.

Kaynakça

- Akbarnia, E. , Karımı Azeri, A. R. , Karımdokht Molome, F. & Ghanbarzade Kolavani, S. S. (2015). The Effect Of Green Spaces On Cities With Health And Efficiency Approach . *Cumhuriyet Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Fen Bilimleri Dergisi*,(3), 36, 4214-4223. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/cumuscij/issue/45132/564766>
- Altaban, Ö. (1986a). Kent Fiziki Coğrafyasından Gelen Etkiler, *Ankara 1985'den 2015'e*, (7-16).Ankara:Ajans İletim.
- Altaban, Ö. (1986b). Ankara Kentsel Alanının Doğal Çevrede Yayılımı (1923-1985), *Ankara 1985'den 2015'e*, (126-148). Ankara:Ajans İletim.
- Bozacıgil, O. 2003. *Hedonic Pricing Yönteminin İskenderun Kenti Örneğinde Uygulanması*. Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Adana. 211 s

Coğrafyada Güncel Araştırmalar I

- Gökçe, B. (2007). *2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu Etüdler ve Müdahale Biçimleri*, Ankara, Ankara Büyükşehir Belediyesi, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. (Altıncı Baskı). Ankara, Gazi Kitabevi.
- Özkan, B. (1983). Kıyı Rekreasyonu Değerlendirme Ölçütleri ve Bunlara İlişkin Yöntemin Kuzey Ege Kıyılarında Uygulanması Üzerinde Araştırmalar. *TÜBİTAK Doğa Tarım ve Ormancılık*, 7 (1), Ankara.
- Sherer, P.M., (2003). Why America Needs More City Parks and Open Space. *The Trust for Public Land*, 1-31
- TDK (2022). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri* (28.09.2023 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Tunçer, M. (2015). *Çevresini Arayan Ankara*. Ankara, Alter Yayıncılık.
- Uygur, A., Özkan, N. B., Kentsel Planlamada Rekreatif Yeşil Alanların Rolü. *Rekreasyon ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 9 (2), 70-81. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6774485>